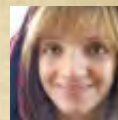

Jasanová klika

Truhlář semilský

TEXT:
Lucie Suchá Groverová

aneb Není klikař jako klikař

Po prvním domácím porodu a zkušenostech s domorodou dcerkou Viktorou jsme dospěli k rozhodnutí, že se odstěhujeme z města na venkov. Pořídili jsme si tedy v Podkrkonoší starou chalupu a během dalších několika let v ní přivedli na svět ještě tři děti. Stejně jako děti se i babička chaloupka dožadovala péče, a tak jednoho dne došlo i na výměnu starých oken za nové. Potřebovali jsme truhláře. A protože rodná chalupa je rodná chalupa, chtěli jsme truhláře nejlepšího. Pozvali jsme postupně tři a byli zvědaví, který je ten „pravý ořechový“. Když se u nás jednou objevil tmavovlasý chlapík a naše děti běžely návštěvu okouknout, já jen zpovzdálí sledovala, jak mladý muž jednomu po druhém podává ruku a říká: „Ahoj, já jsem Marek, a jak se jmenuješ ty?“ Bylo vybráno. Můj muž si ještě toho dne uložil do telefonu vizitku „MAREK VODIČKA – truhlář semilský“.

Štastný táta se
syny Jeníkem
a Matyášem

Dnes už zdobí naši chalupu jasanová okna. Pohled na ně mi dělá obrovskou radost, a když pootočím vyřezávanou třešňovou kličkou, je to meditace. Když jsme vybírali, z jakého dřeva okna budou, napadlo nás, že mohou být obrazem naší zahrady, kde mezi sebou rozmlouvají vzrostlé jasanové s třešňovým sadem.

Na druhé setkání přivezl Marek kousky jasanového a třešňového dřeva natřené přírodním olejem, položil je vedle sebe a nám bylo jasné, že pokud chceme, aby nás okna ochránila nejen před zimou, ale zahřála také u srdce pohledem a dotekem, bude to ta nejlepší volba.

Marku, ty vyrábíš kromě oken, dveří nebo nábytku také krásné dřevěné kliky. Jak tě napadlo, že se do toho pustíš?

Když jsem dokončoval řezbané dveře pro slaměný dům staviatele Petra Skořepy ve Vrbovčích, nenašel jsem pro ně vhodnou kliku, a proto jsem zkusil vyrobit dřevěnou. Byla mi blízká

myšlenka vyrobit si kliku vlastní, a protože kovanou bych dělal strašně dlouho, zvítězila dřevěná. Lidem se líbila, rozesmála je. Když brali za třešňovou kliku, vypadali jako děti, nejčastěji říkali: „To je vtipný, to je tak krásný, to jsem ještě nikdy neviděl... dřevěná kliku, jééé...“ Podařilo se rozechvít lidskou duši, která při doteku s živým dřevem nezůstane chladná, a tak jsem rozvíjel dřevěné kliky dál.

Ořechová klika

Pracuješ s velkým množstvím různých druhů dřeva... jilm, ořech, třešeň, dub...

... buk, jabloň, švestka, jasan. Tvrdé dřeviny, většinou s krásnou, výraznou kresbou, kdy každá má svůj daný tvar, ale na přání je mohu kombinovat, například vyrobit jilmovou v designu ořechu, jako tomu bylo nedávno pro pardubickou waldorfskou školu.

Nebojíš se, že ve školách brzy odejdou? Přece jen dřevěná klika dostane v dětských rukách a při tom provozu zabrat.

Pro děti je dělám s myšlenkou a nadějí, že si budou více vážit věcí kolem sebe. K tomu dostanou příležitost, když budou obklopeny věcmi skutečnými, pravými, pravdivými. Dnes už víme, že předměty, hračky, které dětem dáváme do ruky, kterými jsou obklopeny v období mezi narozením a třetím rokem, mají přímý vliv na jejich morální vývoj. Ředitel školy si také nebyl jistý tím, jak to dopadne, protože se u nich nezřídká stává, že pubertáci, spíše než aby dveře zavírali, tak do nich kopou. Ptal jsem se ho: „No a proč si myslíš, že do nich kopou?“ „Protože je na těch umělých dveřích umělá klika,“ byla jasná odpověď. Pardubičtí teď mohou pozorovat, jestli uvidí v chování dětí nějaký rozdíl. Ve škole Da Vinci v Dolních Břežanech to mají tak, že co si děti rozbijí, to si také spraví. Takže jsme se domluvili, že pokud se něco stane, vyrobím dětem polotovary a vyzkouší si, jaké to je vyrobit takovou kliku.

Výběr tvaru okapničky a povrchové úpravy oken

Každá klika má jiný tvar. Podle čeho jej volíš? Je každá originál?

Každá klika má svůj příběh. Během studií na Akademii sociálního umění Tabor v Praze mě zaujal přístup k muzikoterapii u Gunhild von Kries. Přes dvacet let se zabývá kvalitami různých dřevin a vyrábí si sama muzikoterapeutické nástroje. Každý nástroj má jinou formu, někdy i různé ladění a podle toho také zní. Podle toho, kdo s čím za ní přichází, vybírá pro něj ten který nástroj a tedy i dřevinu, aby se mohl dostat zpět do rovnováhy. To byl pro mě důležitý impuls: zvolit takový tvar klik, aby v sobě nesly svou vnitřní kvalitu a mohly tak harmonizovat prostředí, ve kterém jsou.

Buďme konkrétní. Zajímá mě, jak jsi došel k současným podobám klik. Měl jsi o nich jasnou představu předem, nebo vznikaly průběžně?

Většinou to bylo tak, že jsem vyřízl polotovary a ptal se dřeva, jakým se chce stát. U jilmové kliky jsem vycházel z formy Gunhildiných jilmových nástrojů, přesněji řečeno z formy jilmové kantely, kterou vyrábějí kamarádi v chráněné dílně, ateliéru Tilia. Pak jsme se s Gunhild setkali a některé tvary klik ještě společně upravovali. Byl to takový jemně hmotný způsob práce, jakému jsme se na Akademii učili při modelování hlíny. Ty, jako tvůrce, máš dvě možnosti, jak vznikne umělecké dílo: buď přijdeš ke kopě hlíny a hned od počátku jí začneš dávat tvar, ryješ do ní, boříš do ní prsty, někde uděláš kráter, nebo vezmeš hroudu a mrskneš jí o modelovací podložku a pak uděláš: óóóh, super, bomba a připadáš si jako velký umělec. Peter Pütz tomu říkal znásilňování matérie. Nebo se záměrem vytvořit harmonický celek necháváš hovořit ruce a ptáš se hmoty, čím se chce stát, odkrýváš postupně to, co už je v ní skryto. To platí ostatně jak pro dřevo, tak pro hlínu. Takové tvoření je pracnější a někdy k uzoufání dramatický proces, ale o to větší radost z něj mají andělé. Raduji se už jenom z toho, že se pouštíš do něčeho nového, co tu ještě není. Nakukují ti přes rameno a jsou zvědaví na to, co se ti klube pod rukama. Samo sebou ti také pomáhají.

Jilmová kantelka - muzikoterapeutický nástroj

Rozumím ti. Víím, o čem mluvíš. S čím ti třeba pomohli?

Jsem strašně nešikovný a potřeboval jsem například pomoc s technickou stránkou klik, s mechanismem. To takhle nesu ukázat kliku kamarádovi tesařovi a najednou na mě kdosi volá: „Hynek není doma, co mu neseš?“ Dřevěnou kliku, říkám soudovi odvedle. „To jsem ještě nikdy neviděl, ukaž... Hmm, to je pěkný.“ A začal se mě vyptávat, jak dělám díru pro čtyřhran, až z něj vypadlo, že jeho brácha zámečnický by mi mou lopotu výrazně zjednodušil. A takových setkání s machry řemeslníky, kteří posunuli vývoj klik dál, bylo víc. Pro mne to nejsou náhody.

Marek Vodička o stromech

Podobně jako minerály, tedy dary země, také dary stromů svými kvalitami zušlechťují lidské vlastnosti. Pomáhají vyrovnávat naše nedokonalosti, pokud je o to požádáme. Jilm v nás vyvolává vnitřní pohyb, má v sobě lehkost a hravost. Mně osobně, pomalému melancholikovi ve mně, připomíná, že je často na místě dělat věci rychle a pohotově, nebabrat se s něčím, co není potřeba. Jasan v nás posiluje sluneční principy. „Buď jako slunce, které daruje světlo všem živým bytostem, bez ohledu na to, zda jsou hodně dobré, málo dobré nebo zlé.“ Říkáme tomu bezpodmínečná láska: mít rád a nečekat, že za to něco dostanu, nebo mít rád jenom proto, jelikož ten druhý má rád mě. Dub dokáže díky svému kořenovému systému odolat i těm největším bouřím. Spojuje nás se zemí, proto se z něj dělají podlahy, abychom stáli s našimi ideály pevně na zemi. Dub je obrazem mužských kvalit, daruje nám přímočarost a stálost. Naše dubová klika je proto rovná, má přímé linie, na rozdíl třeba od třešně, která v sobě nese kvality ženské. Třešňové dřevo nám pomáhá proměňovat oblast citů tak, abychom jim nepodléhali, abychom se jimi nenechali vláčet na tu či onu stranu. Třešňová klika je zaoblená, nenajdeš na ní rovnou plochu a její štítek má tvar protáhlého vajíčka. Je třeba dodat, že pokud se obklopíme těmito dřevinami a budeme čekat, že se s námi něco stane, asi se nic moc nestane, pokud na sobě nebudeme i jinak vnitřně pracovat. Na každý pád pro nás mohou být dřevěné předměty inspirací k osobnímu rozvoji.

Koukněte na:

www.mavlnka.cz

www.akademietabor.cz

Pojďme se také zastavit u tvé ženy Veroniky. Díky ní se součástí naší domácnosti stala krásná víla s velkým srdcem z ovčí vlny. Inspirovala naše holčičky k dalšímu tvoření a už k ní přibýlo plno dalších vlněných postavíček...

Veronika dělá nádherné figurky, třeba do betléma, nebo postavy na domácí divadlo do pohádek. Pro miminka nad postýlku si maminky oblíbily závěsné motýlky v něžných barvách. To je, myslím, pro novorozeňátka hodně důležité: mají možnost vnímat krásu světa, do kterého přijdou, skrze barvy. Nejvíce nás asi baví společné kurzy pro rodiče s dětmi, kdy třeba tátové vyrábějí s pomocí dětských rukou meč z dubového dřeva a maminky rytířskou korunu a futrál z ovčí vlny. Děti pozorují, jak pro ně rodiče tvoří něco dohromady. Nebo se vyrábějí hračky: koník z vlny táhne vozík vyřezaný z kusu lípy. Většinou jezdíme do škol a školek, mateřských center nebo do ekocenter. K vý-

robě hraček dal doslova impulz náš druhorozený syn Jeník. Když se začal batolit, vyrobil jsem mu takovou hmatku do ruky a položil ji před něj ještě s dalšími hračkami, některé byly z plastu, některé byly dřevěné, pěkně barevně natřené, kupované. Pozoroval jsem, co se bude dít. Vždycky ho nejvíc připoutala ta od táty. Vyprávěl jsem to kamarádovi a ten na to řekl: „A víš, proč si vybral tu od tebe? Protože vnímal lásku, kterou jsi do hračky vložil, ta ho přitahovala. Nejvíce si ceníme věcí, které si sami vyrobíme nebo které pro nás vyrobil někdo blízký. K takovým věcem máme opravdový vztah.“

Veronika při kurzu pro učitelky z waldorfských školek

Jasanová okna u Groverových

Miluji příběhy. Příběhy všeho, co mne obklopuje. Mnoho lidí nad námi, jemně řečeno, pozvedlo obočí, když jsme jim řekli, že budeme mít okna z jasanového dřeva. Vybírali jsme nejen hlavou, ale i srdcem. Měli jsme v tom, co chceme, jasno a díky tomu i kliku. Kliku nejen na okna, ale i truhláře a klikaře semilského.